

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmintetlen levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre - - - - - 10 frt - kr.
Félévre - - - - - 5 frt - kr.
Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy óra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

Ottasáhos petitor egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábos petitorért 20 kr.
Hirdést vagy reclamat magában foglalt
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szerda Október 21.

207. szám.

Egykori fegyvertársak hareza.

Összeapott a két viharral terhes
felhő, melynek csatázó haragja villámo-
kat nemz.

Nincs elkeseredettebb harcz, mint
amelyet egykori fegyvertársak vívnak
egymással életre-halálra.

Volt idő, mikor Szilágyi Dezső és
Apponyi Albert gróf egy tábor vezérei
valának.

Az egyesült, majd mérsékelt ellen-
zék, mely legújában nemzeti szabadelvü-
párttá vedlett át, ez a tarkahitű parla-
menti töredék akkoriban afféle Jánus-
képet mutatott.

Egyik felől szabadelvü képe volt a
Szilágyi Dezső képével; más oldalt az
Apponyi portraita adta meg a konser-
vativ jellegét a pártnak.

A két dudás egy csárdában ősi pél-
dászója meghozta a maga logikus, termé-
szetes következményét.

Szilágyi Dezső, mikor belátta, hogy
a mérsékelt ellenzék nem olyan elemek-
ből áll, nem olyan szellem éteti, hogy
keblében a szabadelvőség eszméi, törek-
vései gyökeret verhessenek, kilépett ebből
a pártból.

Elveit, szabadelvü egyéniségét nem
rendelhetette alá a párttekinteteknek.

Ez a lépés olyan helyes, tiszta, indo-
kolt, a politikai morál által követelt,
hogy csak is egy olyan „hipokrita“, mint
Horánszky Náudor, nevezheti „köpönyeg
forgatásnak.“

Szilágyi Dezső megtalálta a szabad-
elvüpartban az őt, tehetségeit megillető
helyet, hatáskört; ahol hatalmas egyéni-
ségét a tiszta nemzeti liberális demokrá-
cia szolgálatában, a haza javára érvé-
nyesítheti.

Az ilykép páratlanul maradt néhai
vezértárs pedig azóta, egyre fogyó párt-
jával keresztül ment a meddő politikai
sovárgás minden színjátékán: míg végre
kényszerült belátni, hogy Magyarorszá-
gon ez idő szerint, hál' istennek, a libe-

rálizmuson kívül semmiféle politikai irány-
zatnak nincs talaja.

És az a körülmény, hogy a kezdet-
ben konzervatív ultramontan, majd arisz-
tokratiko-ágrár-szocialista párt kénytelen
kelletlen fölvetette a „nemzeti szabadelvü“
jelszót nagy-nagy diadala a szabadelvü-
párt tizenhét éves kormányzatának.

Természetes, hogy Apponyi az egész
kormányban leginkább Szilágyi Dezső
ellen van elkeseredve.

Hiszen az a körülmény, hogy Szi-
lágyi Dezső ellen kell Apponyinak ellen-
zékét formálnia, minden érvnél fényeseb-
ben bizonyítja, mennyire íres, léha frázis-
a mérsékelt ellenzék új neve.

De viszont az is bizonyos, hogy
senki a világon nem hivatottabb ezt a
kortesfogást a maga kellő, csekély érté-
kére leszállítani, mint éppen Szilágyi
Dezső.

Talán némiképp aránytalan a két par-
lamentari Titán páros viadala.

Szilágyi, az egyetlen Tiszához fog-
ható debatter, a maró guny nagymestere
egy diadalmas, hatalmas többség ujongó
tetszése közepette paskolja, veri, üzi a
hosszadalmas busképü lovagot, aki re-
ménytelenül pislog vissza kicsike, szétzül-
lott csapatára.

Mindegy. A harcjáték azért izgalmas,
érdekesítő látvány az országnak; mert
amíg borostyán övezi a győztes homlokát,
őszinte részvét jut eléggé sovány viga-
szul a legyőzötteknek.

Hogy ki melyik lesz: azt könnyű
eltalálni, hisz az új szülött „nemzeti sza-
badelvüpart“ máris jajgatja a klasszikus
„vae victis-t.“

Országgyűlés.

Okt. 20.

Az indemnity-vitát folytatta ma is a ké-
pviselőház. Az első szakasz feletti vita be-
rekesztetvén, Hegedűs Sándor előadó kiter-
jeszkedett az e szakaszról kifejtett vitára.
Vekerle Sándor pénzügyminiszter

czáfolta azután az ellenzéki beszédeket. Nyil-
tan és magyarul kijelentette a pénzügyminis-
ter, hogy az indemnityt azért terjesztették
be most, hogy ne legyen agyonbeszélhető.

Az új „nemzeti szabadelvü“ ezim kellő
méltatása után azt fejtegette a pénzügy-
miniszter, hogy eszméi fölvetése még nem po-
litikai program, mert annak legelső feltétele,
hogy oly eszméket és elveket proklamáljon,
amelyek elő vannak készítve a közvélemény-
ben s amelyek egyáltalán kivihetők. Ilyen
programja pedig csak a szabadelvüpartnak
van. A pénzügyminiszter beszédét a szaba-
delvüpart élénk tetszéssel kísérte.

Az első szakaszt a ház elfogadta. A
második szakaszról H e l f y Ignác és K a s
Ivor báró beszéltek.

A harmadik szakaszról Szilágyi
Dezső igazságügyminiszter szólalt föl. Beszé-
dében, mely elé az egész ház nagy várako-
zással tekintett, három főszempontot választott
ki a lefolyt három napos vitából; ezek elseje
Apponyinak öngazdálása, amelyet Jászberény-
ben megkezdett s itt a házban folytatott; a
második szempont a szabadelvüpart és kor-
mány megtámadása s a harmadik: a görög
tűz mellett bemutatott új pártozim, a „nem-
zeti-szabadelvü.“

Apponyi magatartását különösen a köz-
igazgatási reformmal szemben teljes világi-
tásba helyezte, mely a parlamentarizmus
teljes föltörésére akart vezetni, mert azt
akarta kivinni, hogy a kormány ne saját
pártjára, hanem két pártra támaszkodjék;
Apponyi politikai társaságának gunyolja a
szabadelvüpartot, de ennek a társaságunk
kültárgya óhajtott lenni, akkor mikor politikai
kültárait kedvezőbbeknek hitte. Kimutatta
ezután annak a vádnak ürességét, hogy a
király személye kompromittáltatott a köz-
igazgatási reformmal.

Kiméletlenül leplezte azt a mérsékelt
ellenzéki taktikát, melylyel egyes miniszterek
kiszemelnek a hízlelés céljára mind-
addig, még remélik, hogy ajtó nyitnak bi-
zonyos „növekedő befolyás“ számára, s midőn
ebben csalódnak, akkor „eljutnak az illető mi-
niszter. Így végig próbálták az taktikát
minden miniszteren, s miután várakozásaik-
ban csalódtak, most azt hirdetik, hogy az
egész kormány képtelen az ország kormány-
zására.

Szigoru tárgyilagossággal fejtegette Ap-
ponyi közjogi fölfogását, s a „nemzeti sza-
badelvüek“, új programját, mely nem egyéb,
mint szédülés a 67-iki alappal. Az igazság-
ügyminiszter beszéde rendkívüli hatást tett s
a szabadelvüpart percekig éljenze.

Apponyi Albert gróf természetesen

róla venni a szemét. Hát ennek az embernek
adta volna magát az a büszke istennő, akire
ő mindig az imádat egy nemével nézett —
s a ki levelét felbontatlanul visszaküldte —
azt a levelét melyben életét s vérét kínálja
egy nyájas szaváért. Aki még a gróf Niezki-
nek is kiadta az utat, meg azt rebesgetik,
hogy a főispán urnak is. Nem, ez nem lehet.
S végtelen megőrült mikor a Bánóczy gyerek
újra oda fordult Horoghi Gabihoz:

— Nem hiszem én neked Gabi, míg be-
nem bizonyítod. Nagyon soknak kiadta már
Etelka az utat. Te veled miért tett volna
kivételt.

— Nem hiszed? nézd ezt, — s oda-
nyujt Bánóczynek egy kis rózsaszínű név-
jegyet.

A névjegy azután körülmegy az asztal
közül, mikor a sápadt hivatalnokhoz ér —
az izgatottan forgatja kezei között a kis pa-
pirdarabkát.

Egyszerre csak felugrik az asztaltól, a
névjegyet a Horogi Gabi arcába dobja s
azután az indulattól remegő hangon mondja:
— Beszültes ember ilyenekkel nem di-
cekszik, csak olyan hitvány gazember mint ön.

Átlőtt mellet fekdét a fűrön a sápadt
fiatal ember. Reszkető kezekkel egy pár sort
írt. Azután a levelet borítékba tette. — A
pecsét helyére egy vérosópp hullott alá, nem
törülte le — ott hagyta. Odafordult a mel-
lette álló segédhez, s elhaló, alig hallható
hangon mondta, a levelet átnyujtva:

— Add ezt át Etelkának — azután hát-
rahanyatlott s meghalt.

— No még egy bucsucskót szép ki-
csikém — így ni. Isten áldja. A viszontlá-
tásra.

rögtön fölállt, hogy az igazságügyminiszter
és a pénzügyminiszter beszédeinek sikerét
csorbítsa, ami azonban sehogy sem sikerült.
Szilágyi Dezső igazságügyminiszter azonnal
rektifikálta Apponyi egy két állítását s ezu-
tán a vitát a holnaputani ülésre halasztották.

Egy új viczinalis vasútról.

Debreczen okt. 21.

Teljesen méltányolom Nádudvarnak igye-
kezetét, melylyel félreeső, a világtorgalom
vonalaitól elzárt helyzetéből nagy áldozatok
árán is kiakarja magát emelni, és nem elégszik
meg azzal az összekötő kapcsolással, melyet
számára a kabai vasuti állomásig épített kö-
üttal alkotott a vármegye. — S minden körü-
lmények között öröndetes jelenség, ha az ország
vasuti hálózata szaporodik s lassanként minden
valamire való nagyobb község közvetlen vasuti
összeköttetést nyer. Mert elvégre is a vasuton
való szállítás olcsóbb, mint a tengelyen való
és ezáltal természetmennyei eladásánál csak nyár
a gazda, a gyáros s viszont, ha olcsó a szál-
litási díjak a fogyasztó is olcsóbban juthat
szükségleteihez.

Ebből a szempontból tehát szó sem férhet
a vasut szükségességéhez, különösen olyan
vidéken, mely jóközlekedési utak hiányában
szűkölködik, amilyen a Püspök-Ladánytól B-
Ujvárosig nyúló termékeny terület is.

Nem is arról akarok írni: építsenek-e
vasutat ezek az érdekeltek vagy nem; hanem
az építési költségekhez van néhány szavam,
melyet éppen az érdekeltség érdekében nem
halgathatok el.

A nádudvari értekezleten előterjesztett
terv szerint a 37 kilométer hosszú pálya ki-
lometerenként 25000 frtba, összesen tehát
mintegy 900.000 frtba kerül, mert az engedmé-
nyesek első rendű vasutnak is beváló trace-t
akarnak.

Ez a szándék nagyon kétségesé teszi a
vasut létesülését, de ha sikerülni fog is az
érdekeltségtől a költségek 2/3 részét, 300000
frtot beszerezni és a magán tőkét bevinni a
vállalatba, bizonyosnak látszik előttem, hogy
a vasut jövedelmezősége nem fog meg birtni
ilyen magas befektetést.

Megmagyarázom: miért? A vasut felette
gyér népességű területet vág keresztül, ame-
lyen 37 kilométer hosszúságon egyetlen köz-
ség van, a 9000 lakosú Nádudvar. A többi
három állomás pedig kisebb tanyák mellett
létesül és ezekhez sem közelebb sem távolabb
egyetlen község nincs. A két vég állomás is
olyan nem is város, csak nagy község, ame-
lyek között most úgy szólván semminemű
összeköttetés nincs és jövőre avasut kiépü-

— De miért is siet ugy? kérdi a szép
Etelka a bucsuzó Horoghi Gabitól.

— Mondtam már, hogy az a fickó azóta
talán meg is halt. Sietnem kell. Az ilyen pár-
baj históriák különben csak melegeben vesze-
delmesek. Ha ugy egy két hó múlva vissza-
jövök — akkorára már mindenki elfelejtette
az egész históriát.

— Hát tudja bizonyosan, hogy meghalt
ellenfele.

— Legfeljebb öt perczig élhetett még
távozásom után. A doktor is azt mondta. —
No de most már igazán elmegyek.

A párbajsegéd ígértéhez híven, barátja,
levelét elvitte a szép Etelkához, Körölcse-
l egy hétig felbontatlanul hevert a szép asz-
szony asztalán. Végre egy unalmas délután,
amint asztalán rendezgetett — megtalálta a
levelet.

— Nene, hát ez még most is itt van
Valjon mit irt a jámbor.

... meghaltam önért. Szenteljen egy
könyvet emlékemnek ...

— Oh de ostoba! majd én érte még a
szememet rontom. Igazán nevetséges — s ka-
czagva dől végig a pamlogán.

Don Gula.

Egy hazugság.

— Irt: Daudet Ernest. —

Mikor az elmult évben Vajours gróf di-
szes vendégsereg közepette menyasszonyával,
Sernhau kisasszonnyal a Clotid-templomba
vonult, hogy ott egymással örök hűséget es-
küdjének, bizonyára igen hosszúra nyúlt volna
az egész büszke arisztocraticus társaságnak
az orra, ha felfedezte volna előtte valaki azon
drámát, mely az ünneplott ifjú gróf születésé-

a pótszemlélél sem jelennek meg, a katonai törvények értelmében szigorúan fogják meg bünteteni.

Római régiséglelet Debreczenben. Most hogy a mérnöki hivatal hozzá kezdett az utcák kövezete javításához s az utcák egyengetéséhez néhány utcában bányalatos régiségekre bukkan. Ugyanis a régi kövezet fölött körülbelül fél méter magasnyi földréteget találtak, melyről egyelőre nem tudják, hogy tatar vagy római ut maradványa e. Legközelebb, küldöttség fog felvonulni Pestre s Palszky papát fogják lekérni, hogy állapítsa meg, mely időre esbete ezeknek az utcáknak az elkészítése. Nem lehetetlen, hogy kistül még, hogy Debreczen helyén valami virágzó római kolónia volt, s abban az időben készültek ezek a díszes utak, melyeken ókori tárgyak járhattak egykoron, akik Cicero nyelvén mondták el mindennapi imádságként káromkodásaikat.

A debreczeni taligás, városunk e tipikus alakja, tegnap ismét kitért magáért. Ezzel a szavakkal rontott be a kapitányi hivatalhoz: „Felentem alászan, tehetem e magamat bírójokul, mert a „lu“ nem fáradhat hiába, ha a magamét nem számítom is. Mert hát a két gazember kőműves közül az egyik megfizette a 20 krajczárt, de a másiknak a motyóját a saját lakasomra vittem.“ T. i. onnan eredt a per, hogy a kőművesek nem fizették meg neki a viteldíjat. A kapitányságnál aztán megmagyarázták neki, hogy ha így beszél és így cselekszik, akkor bizony becsukják. „Ez már megnyugodtam ebben a kemény ítéletben — mondja szomorúan a taligás — de mit szólna majd hozzá a „lu“.

A telefonhálózat terjedése. Dr. Balányi Miklós — mint már jeleztük — a tulajdonát bépező közhasználatu telefon hálózat, miután már valamennyi huzal le van foglalva, bővíteni akarja s e végből új vezetékek kijelölésére közigazgatási bejárás elrendelését kérte. A bejárás megtörtént s a bizottság következő két irányt jelölte ki: a Czegléd utczán lévő központi állomástól menve az egyik új vezeték 50 sodronnyal Burgondián Csapó utca déli oldalán a vár utczai 367. számú ház tetején lévő régi telefon sodrony tartóig; a másik új vezeték irány a Czegléd utca déli oldala a házak felett 100 sodronnyal, a 2148 sz. házon lévő régi tartóig. A Piac keleti oldalán elvonuló vezeték szintén 100 sodronnyal fog kibővíteni úgyhogy a központtól összesen 250 sodronny indul ki a város különböző pontjaira.

Késelő realista. Nagy sokadalmat idézett elő tegnap a nagyuj utczán egy első osztályú mérges kis realista, a kinek V. B. a neve. Egy Vojciz inlovsky nevű iparos inas megfélemedezett arról, hogy a diákból lesz a miniszter s a kis mészafut az utczán izultálta. Ennek sem kellett több: előragadta a plajbászhegyező kését és eleinte az volt a szándéka, hogy az inas fejét fogja bántani, hogy meg ne sántuljon. De később mégis jobbnak látta az inas balozombjából vagni az éles bicskát. Mészárosához illő kanyaritanást csinált a késsel, úgy hogy az inas meglehetősen súlyos sérülést kapott, mely lyel beszállították a kózkórházba. A kis realistát a rendőrség átadta az iskola igazgatóságának megfenyítés végett.

Milyen lesz a tél. A föld minden részén felállított meteorológikus állomásokon már foglalkoznak a közelendő tél valószínű minőségének megállapításával s nemcsak artronómikus és meteorológikus megfigyelések, de különösen az állatvilágba tett észlelések alapján zordon és hosszú télre számíthatunk. A hó és jégvidékek állatvilágra rendkívül érzékeny és vagy jó előre, délre vonul, vagy pedig ideje korán meleg ruhát kap a gondviseléstől. Olyan jelenségeket tapasztaltak már is a magas északon mint a tavalyi erős tél előtt.

Hadház város köztisztviselőiben álló orvosok. Imre Gábor súlyosan beteg, tüdőgyulladásban fekszik. Mint onnan nekünk írják, most már alapos a remény a felgyógyulásához.

H.-bűszörményi hírek. 30 év a köz igazgatás szolgálatában. Id. Karap Imre városi főjegyző nem rég töltötte be jegyzőségének 30 dik évfordulóját. A buzgó érdemes főjegyző hosszú szolgálatait a városi közigyelés is méltányolta; tisztelői pedig bankett rendeztek ezen alkalomból. — A szüret e réte d m é n y e g y e n g e. Kevés bor termett, az is silány, de az ára 16—18 frt hektoliterenként. — H i d m é r l e g e t állítottak fel a vásártéren s már közelebb átadják a közhasználatnak. — A g o z m a l m o t a b é r l i k o n z o r z i u m részben új felszereléssel látja el, hogy a malom legalább Bűszörményben versenyképes legyen idegen malomok gyártmányaival szemben. — H u s s z ö v e t k e z e t alakítását tervezik a szomszédban is, mivel a hus ott is mérge drága, pedig sem királyi táblajok, sem ültetvezetőségük nincsen.

Egy új magyar lexikon.

Az Athenaeum kézi lexikona. Az összes ismeretek enciklopédiája különös tekintettel Magyar országra. Szaktérfiak közreműködésével szerkezté dr. Acsády Ignác, a magy. tud. akadémia lev. tagja. Első füzet Budapest 1891. Az Athenaeum r. társulat kiadása. Az új vállalat első füzeté már külső megjelenése fényével s tartama gazdagságával egyaránt fölkelte figyelmünket. Nyomdai kiállításávalasztékos, nagy költséggel és mígongddal készült gyönyörű mű lapjaival pedig a leg-

szébb hasonló külföldi mintákkal kiállja az összehasonlítást. Az első füzetnek három ilyen műmelléklete van. Egy remek színes műalapon izlése csoportosításban látjuk a magyar állam nagy, közép és kis czímerét, a nemzeti zászlót, a magyar honvédség és kőz hadsereg ezredzászlait, a Szent István rend nagykeresztjét, a Ferencz József rend középkeresztjét s a koronás arany érdemkeresztet. Egy kettős lapra terjedő műalapon Eszak Amerika legújabb térképét vesszük s egy harmadik műmelléklet az emberfajokat tünteti föl. Mindegyik kitünőtá gondlással készült, a mint az egész füzet kiállítására diszére válik hazai nyomdászataunknak. A nagy nyolczad réti alak igen jól van megválasztva, a papír finom, a betűk nem oly kicsinyek, hogy a szemét rontanák s az olvasást fárasztóvá tennék, mi a legtöbb ilyen német, munkának hátrányos sajátja.

De az új vállalat irodalmi szempontból is a legelőnyösebb benyomást teszi. Az első füzet egymaga csaknem kétezer cikk- ket közöl, a munka egyetemes ismerettári jellegének megfelelően, a tudományok és ismeretek összes ágaiból. Már első pillanatra is észrevehető, hogy a szerkesztő nem akarja az eddigi magyar vagy idegen lexikonokat egyszerűen utánózni, hanem egyrészt egész másképp, sokkal gyakorlatibb, a magyar közönségnek jobban megfelelő módon csoportosítja anyagát, másrészt pedig mindazt a közérdeklő anyagot is felvette, mi az eddigi hasonló munkákból hiányzott.

A mi különösen a magyar irodalmat illeti, melynek ismerete legelső feltétele a nemzeti műveltségnek, arra rendkívül gongot fordít a lexikon. Nemesak az írók életrajzát adja, hanem kiterjeszkedik az egyes irodalmi irányok, iskolák, vállalatok, folyóiratok ismertetésére. Sőt még tovább megy s a magyar irodalomnak összes nevezetesebb termékeit külön cikkekben sorolja fel, úgy hogy bármely fontosabb magyar irodalmi mű (költemény, regény, színmű stb.) szerzőjét esetleg a mű keletkezésének évét s érdeke- sebb körülményeit azonnal megtalálhatja az olvasó.

De még idegen irodalmak és írók ismertetésénél sem feledkezik meg arról, hogy a magyar közönségnek készült. Ez okból a magyar vonatkozásokat, idegen művek magyar fordításait, a külföldi irodalmakra és írókra vonatkozó magyar munkákat mindenütt figyelembe veszi. Hasonló szemlemben készültek a jogi, államtudományi, pénzügytani és nemzetgazdasági cikkek. Az általános tájékoztatás mellett mindig a magyar viszonyokat, törvényeket, intézményeket, irodalmi szakmunkákat veszik figyelembe s oda törekednek, hogy a magyar olvasó első sorban a hazai állapotokról nyerjen tájékozást. Magjelölés terjedelemben vannak tárgyalva Magyarország összes földirati viszonyai s már mindenütt a legutolsó népszámlálás adatai használtatnak fel. Gazdag a természettudományok összes ágaiból vett anyag. Itt lehetőleg magyar tudósok rendszereit követi; minden állat, növény, ásvány tárgyalásánál a hosi fajokat, lehelvényeket, a hazai tenyésztés és termelés módját valamint eredményeit a legújabb adatok alapján tárgyalja. Kellő figyelemmel van a tudományok történetére általában de különösen hazánkban (ez kitűnik az állattan, ásványtan, alchemia, akácza stb. cikkekéből) s felelmiti az összes fontosabb kufőnek s a hazai irodalmat (például állat, állattan, állatbocztan, állatgyógyászat, agyvelő stb. cikkekben). Az orvostudományok összes ágai felöllelvék s azon tárgyak, melyeknek már van közkeletű magyar nevök, e név alatt ismertetvük. Még a legújabb gyógyszerekről sem feledkezik meg s e tekintetben a lexikon a szakember, valamint a nagy közönség igényeit egyaránt kellő figyelembe veszi. A vállalat negyven füzetben, valami 90 műmelléklettel ellátva jelenik meg. A füzetek három ívből állanak s minden két hétben jelennek meg. Egy egy füzet ára 30 kr. Melegen ajánljuk a magyar olvasóközönség támogatására.

Törvényeszek.

Pörös dalok. Rónaszéki Gusztáv „Aszszonyok büne“ című népszínműve zenei részének kiadása pörre adott okot, amelyet a „Harmonia“ részvénytársaság kiadói jog bitorlás czímén, 1000 forint pénzbírság és 870 frt kártérítési összeg iránt Nádor Kálmán budapesti kiadó cég ellen indított. A pört a napokban döntötte el ítéletileg a budapesti kir. törvényszék, még pedig olyképen, hogy a Harmóniát föltétlenül elutasította kereséttel. Iró, kiadói és jogászai körökre érdeklő bir az ítélet indoklásából a következők rész: „e g y n é p s z í n m ű b e n e l ő a d o t t d a l o k z e n e i r é s z é n é l a n é p s z í n m ű c z í m é n e k m e g j e l ö l é s e a k i a d ó t f e l t é t l e n ű l m e g i l l e t i. M i d ű n t e h á t a z a l e s p e r e s a k i a d ó i t a l a j d o n á t k é p e z e t t o l y k é t d a l t a d o t t k i z e n e m ű v e b e n, a m e l y e k e t a k é r d é s e s n é p s z í n m ű b e n é n e k e l t e k, j o g g a l h a s z n á l t a c z í m ű l e z t a m e g j e l ö l é s t: „Aszszonyok büne. — Rónaszéki Gusztáv fővárosi életké- pének legkedveltebb dalai.“

Nagyvárad ügyvéd mint vádlott Nagy árdéklődés mellett kezdődött meg tegnap Nagyváradon Márkus Lajos ügyvédi bünyé- nek végtárgyalása. A bünyé tárgya az, hogy Márkus 1887 szeptember s 1887 januárban 3 váltóra — egyik 250, másik 100 s harmadik,

és ezen nincs kelet sem, 50 firtos — írta a Juricskay nevét s ezek közül egyért végrö- hajást is vezettek Juricskay ellen. Ez aztán kifogásokat tett a váltótörvényszéknél az aláírások valódsága ellen s Márkus maga be- ismerte egy 1887 jul. 30-án kiadott köz- jegyzői okmányban, hogy ő a nélkül írta azokra a Juricskay nevét, hogy az azt tudta vagy arra felhatalmazta volna. Az ügy aztán az igazolt kifogások folytán hivatalból átté- tetett a váltótörvényszék által bünyői utra.

Bizalmas viszony volt közte és ügyféle- közt; szüksége volt a perköltségekre épen Juricskay ügyében: ezért írta alá a nevet; erre alapította Márkus a védelmét. Védte ma- gát nagy hévvel, izgatottan a bírák, az ügyész keresztkérdéseinek ostromában. Ügyvédet nem is vállalt, maga terjesztette elő ma reg- gel 9 órákor a védelmét, mely után az ítélet- hozatal következik.

Vegyes hírek.

*** Szörnyű szerencsétlenségéről** értesülünk Orosházáról, melynek a múlt héten áldozata lett Székács Lajos orosházi nagybirtokos. Este birtokára indult Orosházáról; utközben a gyepőt kivette a kocsis kezéből, s azt a kocs- ról is leszállította, maga kezdte hajtani a lovakat, melyek oly vadul iramodtak meg, hogy nem bírta tartani őket s a legközelebbi vasúti átjárónál neki rohanna a korlátnak, a kocsis úgy megzöckent, hogy a szerencsétlen ember előre a lovak közé bukkott. A lovak össze vissza rugdosták és arczát a felismer- hetetlenségig elékteleenítették. A szerencsétlen birtokost úgy találták az uton járó kelők; a megvadult lovak úgy elrohogtak, hogy máig sem kerültek meg.

*** Egy szivargyár pusztulása.** A hainburgi szivar és cigarettá gyár tegnapelőtt éjjel fél 11 órákor kigyuladt. A tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt, úgy, hogy a tüzőltök fáradozása haszatlannak bizonyult. Még az éjszaka folyamán táviratokat Pozsonyba tüz- öltökt. Nyomban kivonultak a pozsonyi vá- rosi tüzőltök, kocsikkal és gőzszivattyúkkal. Nagy erőfeszítés után sikerült a pusztító tü- zet lokalizálni. A háromemeletes cigarettá gyár földig leégett. A gépek, felszerelések teljesen elpusztultak. Óriási mennyiségű do- hány lett a lángok martaléka. A kár meg- becsülhetetlen. A tűz rövid idő múlva új- ból elemi erővel kitört s még égett délelőtt tíz órákor is lángokban állottak az épületek. A tűz oka ismeretlen.

*** Borzalmas jelenet egy állatseregletben.** Borzalmas jelenet játszódtott egy este Szerbia fővárosában. Az történt, hogy két fenevad, egy tigris meg egy hienn vérben forgó szemekkel rávetették magukat egy Mak- xin nevű állatszelidítőre s rögtön le is te- perték. A közönség sikoltozva rebent azt a vérfagyasztó jelenet színhelyéről. Kétségbe- esett tusa fejlődött ki a szerencsétlen ember és a vadállatok között. A vadak véres fogak- kal és karmokkal tépték, szaggatták Maximot míg végre segítségért sikerült a vérszomjas állatok körmei közül megmenteni. A szeren- csétlen ember nem kevesebb mind harminc- hét életveszélyes sebből vérzik. Ezen kívül egész teste össze van marczangolya.

*** Vonatösszeütközés.** A Boroszlóbból va- sárnap este elindult gyorsvonat éjjel utáni 1 órákor Kofurth mellett összeütközött egy rendező mozdonyal, a vasúti balesetnek nyolcz emberélet esett áldozatul.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy becsületes asszony története.

— Regény 1 kötetben. —

Írta: R. P. O. 98.
(Folytatás.)

Miklós nem hallgatott reá, sebesen futott fel a lépcsőn, Ozdy pedig rebéllis gondola- toktól eltelten a csapszék felé ballagott, hogy ott tudhasson dühén, hirdette a gyalázatos szocialismust, hogy ennek a rohadt társada- lomnak nincsen életképessége, gyökeresen ki kellene irtani belőle a poshadt kóranagot. Csendes, néma volt Miklós lakása, mintha minden kihalt volna belőle. Mellét hirtelenül nyomasztó érzés fektüde meg. A cselédség hosz- szúra nyult, siránkozó ábrázattal jött elő A nagy ember megdöbbsent.

— Hát a siralom tanyája ez a ház? Mi történt itt? Hol a nőm? —
— Már hat napja, hogy elment.
— Elment? Hová! kiáltá fel hűledezzel hirtelenül, színet vesztve Miklós, kit szörnyű sejtelen fogott el.
— Levél, sürgönyök benn fekszenek az író asztalon.

Lázás mohósággal rontott be Miklós dol- gozó szobájába. Legelsőben is Dalila levelet kapta fel, melynek láttára visszatartodott, úgy érezte, mintha arczul ütötték volna. Resz- ketve végig futotta, minden vére a fejébe szö- kött, örületesen felordított. görcsösen összegyűrte majd megint újól kibontotta a levelet s olvasta miközben hideg veríték ütött ki egész remegő alakján. A szemérmelen ömlengés elolvastára az öldöklő düh s ama sorokra, melyekben a könnyelmű leány édes reményésére hivatkozik, oly vehemesen fölpatant mint valami fölgyült lópor akna: lázongó dihe elérte tét pontját és ezer káromló átok között a hitvány Carmelini- nek, a buktenchöznek nevé ordította.

Oh! a nyomorultak, a rágalom szenyében

meghurezolja az ő nevé! Rémülten kidagadt szemekkel mereven bámult maga elé, oly any- nyira iszonyatosan, mintha feneketlen mélységű kavargó örvénybe pillantana, mely elnyeléssel fenyegeti, minő szédületes botrány, mely annyi hozzátoldással; koholmányal, arczatlan hazug- sággal ajkrol, ajkra száll majd. Es az a nő, kiben leginkább bizott az életben, elhagyja, eltűnésével megerősíti mind eme galádságokat, hogy a ravasz, a fondor, az áruló irigyek belőle fegyvert kovácsolhassanak ellene. Megrontják ragyogó qualificatióját, melyet váltvetve, annyi gondnal és előrelátással megalkotott magának. Miklós úgy érezte e terhelő körülményekből, hogy nyakig van a bajban, és nehéz lesz abból kikászolódni.

Az önző ember legelsőben is a saját kel- lemetlenségeivel törődött és csak midőn sikerült neki lelki győtrődésén erőt venni, gondolt a szerencsétlen Marcellinere.

Hogy minő botorul eltávolította magától a leggyöngédebb nőt, silány, undok, büns viszonya által talán örökre elvesztette a neje tisztá kezét. Mely bu áradott el szívében — Visszagondolt, hogy az az áldott jó hitves mennyire igyekezett szüntelenül az ő kedvében eljárni, hogy neki tessenek s méltó legyen teljes szerelmére. Odaadó, hű és ragaszkodó volt egész az önfeláldozásig.

(Folyt. köv.)

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Felelős szerkesztő: Vértési Gyula.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék mint csődbíróságnak 13282/891 P. számú vég- zésében foglalt engedélye alapján közhírre teszem, hogy T a l v i z e r A l a j o s c s ő d t ö m e g é h e z leltározott összes fűszer és vegyes áruk, valamint bolti felszerelések és házi butorok zárt ajánlat útján eladatnak.

Felhívom a venni szándékozókat, hogy zárt ajánlatukat 1891 o k t ó b e r 1 25-én alulírott tömeggondnokhoz adják be és pedig lehetőleg külön a bolti felszerelés és külön az árukra nézve, mikor az általuk ajánlott összeg 10%-a bánt- pénzül lesz leteendő.

A bolti felszerelésre tett ajánlatok közt feltétlen előnyben az részesülend, melynek tevője a bolt bérletét is kész átvenni.

A felszerelés és árukra nézve együt- tesen tett ajánlat figyelembe csak akkor vétetik, ha elküldött ajánlat be nem érkezik.

Végül ha a jelzett határidőig aján- latok egyáltalán be nem érkeznek, vagy el nem fogadtatnak, az egész csődvagyon 1891 o k t. 26-án n a k ö v e t k e z ő n a p o k n a v á r m e g y e h á z m e l l e t t i b o l t h e l y e s e g b e n r e n d e s á r v e r é s ú t j á n e l f o g a d m i.

Miről a venni szándékozókat azzal értesitem, hogy a csődeltár alulírott nál a hivatalos órákban megtekinthető és a szükséges egyéb felvilágosítás nyerhető.

Debreczenben 1891 okt. 21.

Nagy Sándor,

ügyvéd,
csődtömeggondnok.
Piacz, Biedermann-ház.

Jutányos, szabott árákon

kaphatók

Szabó Lajos fiai

özégnél:

Divatos női ruhaszövetek

kasán, flanel, moldon.

legújabb ruhadíszek,

fekete divatkelmék,

színes és fekete selymek,

mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők.

Gyermek TRICOT öltönyök.

Normal gyapju és pamut alsó-ingek,

ujjasok s nadrágok

téli harisnyák, kesztyük.

Az idén szép raktárt tartunk.

Brassói posztókban,

takarók és lópokrócokban.

Hirdetmény.

Mandel Márton esődtömegéhez tartozó derecskei gazdaságban

5-6000 csőstengeri helyben felétetésre eladó

lévén, a venni szándékozók bővebb értesítés szerzés végett, alólírott tömeggondnok irodájában bármikor jelentkezhetnek.

Debreczen, 1891. okt. 19.

Dr. Kola János

ügyvéd,
Mandel Márton
esődtömeggondnoka.

Annak a ki **fogfájásban**

szenved, biztos segélyt nyújt a jóhírű

valódi

Dr. POPP-féle

anatherin szájviz

Dr. POPP fogpora és fogpasztillája

a legjobbnak elismert fogító erek.

Gyár és raktár: Bécsben I. Bogaergasse 2 valamint Debreczenben: Tóth Béla, (főraktár Dr. Rothschnek V. E., Balázs A. Mihálovits István Muraközy L. örökösei, Örvényi Ottó Szilágyi P. M., Tamássy Béla, Füleky P. urak gyógyszerárában, ugyazinté Szent Királyi Tivadar, Csanak J. és Schwarz B. urak üzletiben és Magyarország minden gyógyszerárában, gyógyszer rüzetében és ilatszer kereskedésében.

A midőn a nagyérdemű helybeli és vidéki tisztelt közönségnek irányomban tanúsított eddigi becses bizalma és pártfogásáért a legőszintébb köszönetemet nyilvánítom, egyuttal vagyok bátor tisztelettel értesíteni miszerint az itteni piacon 5 éven át fenntálló

„KEGYELET”

ezimű temetkezési intézetemet a mai kor igényeihez képest nagyobbítani óhajtván mely tetemes költség és beruházásokat igényel, e czélból

Kernáts Gyula ural társulván, és az üzletet ezután

KERNÁTS ÉS FISCHER

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt tovább folytatjuk. Kernáts Gyula ur, ki ezen üzlet nagyobbításához nemcsak nagyobb tőkével járul, de az üzletbeni alapos szakértelmével közre is működik, hogy üzletünk a mai kor igényeinek megfelelő és az országban az elsők sorában sorlandó legyen, nem fogunk sem költséget, sem fáradságot kimélni, hogy egy a helybeli mint a vidéki tisztelt közönség kívánalmainak minden tekintetben, a legjutányosabb és legpontosabban eleget tehesünk.

Tájékozással vagyunk bátrak a n. é. közönség becses figyelmét az alábbi árakra felhívni, mely szerint a fokozatos verseny folytán a mai naptól fogva

- egy gyermek fakoporsót 80 krtól feljebb
- „ felnőtt részére egy 200 cm. fa koporsót 4 frtől
- „ gyermek érczkoporsót 4 „
- „ 200 cm. érczkoporsót 24 „

s egy legolesőbb temetést egy felnőtt egyén részére már **10 frtért rendezünk 2 fogatu halottas kocsival együtt,**

Elvállalunk továbbá vidéki temetések rendezését is a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, valamint

hulla száállításokat egy helyben mint vidéken az ország vagy külföld bármely városba és városából szállítva.

Nagy választék ércz és francia művirág **koszorúk és koszorú szalagokban,** valamint

álló és függő sir és kivilágítási lámpákban.

Kérve a n. é. közönségnek becses pártfogását és bizalmát biztosítván a legszolidabb és pontos eljárásunkról

tisztelettel **Kernáts és Fischer**

Sürgöny ezim: **„KEGYELET” Debreczen.**

Női divat terem.

Kunz József és Társa

özégnél **DEBRECZEN,**

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évszakra a

legujabb divatkelmék

dusválasztékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujjonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

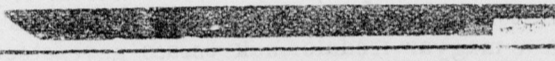
minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon kész fehérenemű és szőnyeg

nagy raktarunk

Menyasszonyi kelengyek

kiállításához teljes választékot nyujt.

„Nincs többé fejfájás”

D. Gótz

MIGRAINE-PORA

huszonnév év óta egyoldalm, ideges rheumászerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használtatott, mit több ezerre menő köszönetnyilvánítás bizonyít.

Utolsó időben a **MADRIDI UDVAR**

feltűnő eredménnyel használta 1 doboz ára használati utasítással 2 frt, 1 kis próba-doboz használati utasítással 1 frt. Eredetiben

kapható csak egyedül Fáykiss József „nagy-Kristóf”-hoz eziműt gyógyszerárában Budapesten, továbbá Török Józsefnél, király-u. 12. Debreczenben Dr. Rothschnek Emil — Tamássy Béla gyógyszerész uraknál. (2)

Postai megrendelések azonnal eszközöltenek.

SZŐNYEGEK,

függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI czégnél.

Kitünő bivaly-tej

havonkénti hordásra literje 25 krajczáért,

naponta friss minőségben kapható

Széchenyi-utca 1771. sz. a.

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCZA.

KITÜNŐ

FÉRFI-INGEK

legjobb szabással (7)

KRAKÓI CSERÉPHÁLYHÁK

RAKTÁRA és KÉPVISELETE.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, — hogy a hírneves, eddig **KASZANYITZKY ENDRE** urnál volt **krakói cserépkályhák** képviselővel **Debreczen és vidéke** részére

Nánássy Lajos vaskereskedő urat (Nagytemp'om-tér 1581.)

biztam meg, úgy nálla ezen kályhák-ból, Debreczenben

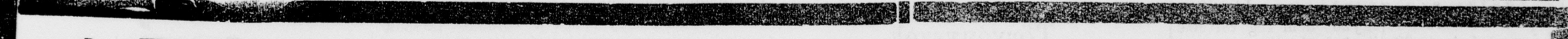
egy raktárt állítottam fel

és rendelkezésére legjobb krakói kályha állítóimat bocsátottam.

Szükséglet esetén kérem ő hozzá fordulni.

Teljes tisztelettel

Linkesch Samu özvegye Eperjesen.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenféle diszes és egyszerű

K Ö N Y V K Ö T Ö I

munkák

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítettnek.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utca SIMON-ház.